

М. В. Дубель

Проблеми підтримки розвитку депресивних територій на прикладі регіону «Іржавий пояс»

Досліджено особливості невдалої політики розвитку території на прикладі канонічного депресивного регіону з практики США – Іржавого поясу. Розглядається генезис назви «Іржавий пояс» і підкреслюється її принизливе значення для опису регіонів країни, що раніше були виробничими центрами на Середньому Заході та Північному Сході, а тепер страждають від деіндустріалізації. Указано на різницю між назвами «Іржава чаша» («Rust Bowl») та «Іржавий пояс» («Rust Belt»). Назва «Іржавий пояс» частіше стосується конкретних виробничих центрів, що раніше процвітали в містах Середнього Заходу та Північного Сходу (Детройт і Толедо, Огайо, Пітсбург і Баффало, Нью-Йорк). Назва «Іржава чаша» характеризує колишні сільськогосподарські регіони, що колись процвітали в Оклахомі, Канзасі та Техасі. Виділяється хронологія занепаду – від 30-х до 70-х років ХХ ст. Наводиться статистика падіння чисельності населення Іржавого поясу, порівнюються пікові показники 2000 р. та 2020 р. Підкреслюється, що штати Приозер'я, Пенсільванія та Нью-Йорк досі зберігають величезний інноваційний потенціал, характеризуючись зосередженням значної кількості університетів, науково-дослідних лабораторій тощо.

Ключові слова: депресивний регіон, Іржавий пояс, управління розвитком територій, політика розвитку територій, регіональна економіка.

Постановка проблеми. Перехід з індустріальної до постіндустріальної епохи супроводжується рішучою перебудовою територіальної структури економіки. Серед таких проблем можуть бути як регулярні світові та регіональні кризи, так і «загасання» тих регіонів, які свого часу були сильно індустріалізовані. Останні якраз і зіткнулися з проблемою занепаду місцевого промислового виробництва. Подібне було тяжкою проблемою і для України, про що може свідчити практика Донбасу до 2014 р. Ситуація ще більше загострилася внаслідок розриву промислово-економічних зв'язків. Чималу допомогу може принести досвід інших країн, які пройшли цим шляхом раніше, наприклад США. Свого часу тут сформувався Промисловий пояс, який пережив за минулі півстоліття важкий занепад, через що його назвали Іржавим поясом.

Аналіз останніх досліджень. Визначенню особливостей депресивних регіонів присвячено значну кількість праць вітчизняних науковців. Дослідження були достатньо багатовекторними. Наприклад, у [1] І. Зварич та О. Зварич розкрили потенційний вплив трансформації світової економічної системи на розвиток депресивних (гірських) регіонів. Використання інформаційних технологій для розвитку депресивних регіонів обґрунтовано в дослідженні І. Моргачова [2]. Специфіці державної політики інвестування в депресивні регіони нашої країни присвячено працю О. Федорчак [3]. У своїй статті І. Вахович і М. Купира проводять типологію депресивних регіонів у системі соціально-економічної небезпеки [4]. Т. Сахно у своєму дослідженні наводить обґрунтування необхідності державного регулювання в подоланні депресивності регіонів [5]. Проте, незважаючи на популярність тематики депресивних регіонів, дослідженню такого класичного та важливого прикладу подібної території, як Іржавий пояс, належної уваги у вітчизняному науковому просторі не надано.

Метою статті є дослідження проблем сприяння розвитку депресивних територій на прикладі регіону «Іржавий пояс».

Основні результати дослідження. «Іржавий пояс» – це розмовний термін, який використовується для опису географічного регіону, що простягається від

Нью-Йорку до Середнього Заходу, де колись домінували вугільна промисловість, виробництво сталі та важка промисловість. Становлення Іржавого поясу як промислового центру стало можливим завдяки близькому розташуванню до Великих озер, каналів і річок, що надало можливість компаніям отримати доступ до сировини та відвантажувати готову продукцію [6].

Отримання регіоном назви «Іржавий пояс» сталося наприкінці 1970-х років після того, як унаслідок різкого спаду промислових робіт велика кількість заводів залишилася покинутими та спустошеними, що викликало посилену появу іржі через вплив стихії. Регіон називають також Виробничим поясом і Фабричним поясом.

Назва «Іржавий пояс» найчастіше використовується в принизливому значенні для опису регіонів країни, які пережили типовий різкий економічний спад. Іржавий пояс символізує деіндустріалізацію, яка зазвичай супроводжується невеликою кількістю високооплачуваних робочих місць і високим рівнем бідності. Унаслідок цього сталася зміна міського ландшафту, адже місцеве населення було вимушено переїжджати до інших районів країни в пошуках роботи.

Хоча чітка межа відсутня, до штатів, які належать до Іржавого поясу (повністю або частково), можна віднести Іллінойс, Індіану, Мічиган, Міссурі, Нью-Йорк (північна частина штату та західні регіони), Огайо, Пенсильванію, Західну Вірджинію, Вісконсін [7].

У США є інші штати, які також зазнали спаду виробництва, наприклад на Глибокому Півдні, але вони зазвичай не вважаються частиною Іржавого поясу.

Регіон був важливим для деяких галузей промисловості Америки, таких як виробництво сталі та виробництво автомобілів. У часи свого розквіту міста Іржавого поясу виробляли продукцію важкої промисловості та споживчі товари, а також розробляли системи зберігання та транспортування для продажу їх в інших частинах країни. Регіон пережив різкий спад промислової активності через підвищення вартості внутрішньої робочої сили, конкуренцію з-за кордону, технологічний прогрес, який вимагав заміни працівників, а також через капіталомісткий характер виробництва [8].

Назва «Rust Bowl» (Іржава чаша) виникла як реакція на назву «Dust Bowl» (Пилова чаша). Остання описує колишні сільськогосподарські регіони, що процвітали в Оклахомі, Канзасі та частині Техасу, але, зазнавши впродовж декількох років посухи, буквально заповнилися пилом [9]. Це стихійне лихо збіглося з Великою депресією, яка посилила втрату сільськогосподарського виробництва та доходу для фермерів. Назва «Rust Bowl» виражає ту саму втрату й безнадійність, що й «Dust Bowl», але для територій, де на початку та в середині 1900-х років процвітало важке виробництво. Ці території, які утворили пояс через Середній Захід, через Піттсбург і аж до Буффало (штат Нью-Йорк) і сконцентрованих на північному сході районів, досягли найбільшого розквіту в часи виробничого буму після Другої світової війни.

Після того, як виробництво певних категорій товарів було перенесено до інших регіонів, включно з Мексикою та країнами Азії, території Іржавого поясу ледве адаптувалися до змін. Деякі промислові міста й селища могли економічно втриматися на плаву, але більшість з них уже не процвітали, а занурилися в рецесію. Регіон став відомий як Rust Bowl, ця назва викликала такий самий емоційний резонанс в американців, як і Dust Bowl.

Назви «Rust Bowl» і «Rust Belt» часто використовують як взаємозамінні. Однак Rust Belt частіше стосується конкретних виробничих центрів, що раніше процвітали в містах Середнього Заходу та Північного Сходу, таких як Детройт і Толедо, Огайо, Піттсбург і Баффало, Нью-Йорк. Регіони, де колись були виробничі

центри, спочатку називали Сталевим поясом (або Виробничим поясом), але коли вони занепали, вони стали відомі як Іржавий пояс.

Незалежно від того, чи називають регіон Rust Bowl чи Rust Belt, ідеться про територію, яка зазнала економічних труднощів після втрати робочих місць у промисловості, оскільки заводи закривалися та переміщувалися за межі країни [10].

До того, як ця територія стала відома як Іржавий пояс, вона називалася Фабричним, Сталеливарним та Виробничим поясом країни. Ця територія, що була бурхливим центром економічної діяльності, представляла значну частину промислового зростання та розвитку США.

Природні ресурси (вугілля та залізна руда), які були знайдені в цьому районі, сприяли його процвітання; велике значення також відігравали наявність робочої сили та легкий доступ до транспорту завдяки зручним водним шляхам. Сукупність цих факторів сприяла розвитку та зростанню вугільних і сталеливарних заводів, які згодом породили збройову та автомобільну промисловість. У пошуках роботи люди почали переїжджати до регіону, де домінували вугільна та сталеливарна промисловість, що призвело до змін загального ландшафту регіону.

Але все почало змінюватися в 1950-х – 1970-х роках. Багато виробників все ще використовували дороге та застаріле обладнання і машини, були обтяжені високою вартістю внутрішньої робочої сили та матеріалів. Щоб компенсувати витрати, значна частина з них почала шукати дешевшу сталь і робочу силу з іноземних джерел, що зрештою призвело до краху регіону.

Попередженням для Іржавого поясу був занепад у 1930-х роках у Пенсільванії та Нью-Джерсі. У цей час тоді ще не Іржавий, а Індустріальний пояс зазнав наслідків Великої депресії, яка мала загальноекономічний характер. Потім були 1940-ві роки та Друга світова війна з різким підйомом попиту на паливо, метал та іншу продукцію важкої промисловості, тому ні про який занепад важкої промисловості цього десятиліття ітися не могло.

У 1950-х роках занепад поширився на північ, на Верхній Нью-Йорк. Тут спостерігається цікава закономірність, пов'язана з теорією дифузії інновацій: крім Верхнього Нью-Йорка, спад населення також спостерігався у трьох головних містах Індустріального Приозер'я – Чикаго, Детройті та Клівленді, хоча географічно до цього району «хвиля» Іржавого поясу ще не докотилася [11].

У 1960-х роках Іржавий пояс поширювався на Захід, «захоплюючи» чорну металургію Піттсбурзької Пенсільванії, заходу Огайо та півночі Індіани, а також «шинну столицю» Акрон і верстатобудівний Цинциннаті. Американські виробники сталі запізнилися з впровадженням нових технологій на своїх заводах. Тоді як іноземні конкуренти починали переходити на конвертери, США все ще продовжували будувати мартени [11].

1970-ті роки ознаменувалися початком занепаду в американському автомобілебудуванні. Причиною тому була нафтова криза 1973 р., що послабила американських автогігантів і сприяла проникненню на їхній внутрішній ринок іноземних конкурентів (особливо японських). Іржавий пояс розширився від Детройта на північний захід уздовж лінії Уоррен – Понтіак – Флінт – Сагіно та на південь до Лайми [11].

Більшість досліджень свідчать про те, що Іржавий пояс почав слабшати наприкінці 1970-х років, але занепад міг початися раніше, зокрема в 1950-х роках, коли домінантні галузі промисловості регіону стикнулися з мінімальною конкуренцією.

Потужні профспілки, що були характерні для автомобільного та металургійного секторів, забезпечили мінімальну трудову конкуренцію. У

1950 р. на цю територію припадала більше ніж половина всіх робочих місць на виробництві у країні. Як наслідок, у багатьох зі створених компаній було дуже мало стимулів до впровадження інновацій чи реалізацію заходів для підвищення продуктивності, оскільки вони діяли як монополії.

Проблеми знову почали переслідувати регіон, коли Сполучені Штати активізували торгівлю за кордоном, що призвело до напливу імпорту та перемістило промислове виробництво на Південь США.

У 1950-1980 рр. Іржавий пояс зіткнувся з конкурентним тиском як усередині країни, так і за кордоном. Тут довелося різко знизити зарплати та ціни, а також закрити багато робочих місць у промисловості. Ці заходи призвели до зниження частки зайнятості в регіоні майже на дві третини.

Зазначене свідчить про те, що конкурентний тиск на продуктивність і ринки праці є важливим фактором для стимулювання фірм до впровадження інновацій. Слід зазначити, що коли рівень стимулювання низький, ресурси можуть бути спрямовані до більш заможних регіонів країни.

Повторний період процвітання регіону найчастіше датують 1970-ми роками, але деякі історики та економісти знаходять його коріння ще в 1950-х роках. У будь-якому разі більшість спостерігачів підкреслюють роль порівняльних переваг, якими характеризуються іноземні, особливо в Азії, конкуренти у сфері промисловості. Нижча вартість робочої сили була вирішальною для цих переваг, тому однією з реакцій виробників з Іржавого поясу було перенесення своїх операцій на Південь Америки, де профспілки не були настільки активними,

Таблиця 1

Тенденції динаміки чисельності населення міст Іржавого поясу

Місто	Штат	2020 р.	2000 р.	Пік	Зміни у 2020 р. порівняно з 2000 р, %
Детройт	Мічиган	639 111	951 270	1 849 568 (1950)	-32,81
Гері	Індіана	69 903	102 746	178 320 (1960)	-31,97
Флінт	Мічиган	81 252	124 943	196 940 (1960)	-34,97
Сагіно	Мічиган	44 202	61 799	98 265 (1960)	-28,47
Янгстаун	Огайо	60 068	82 026	170 002 (1930)	-26,77%
Клівленд	Огайо	372 624	478 403	914 808 (1950)	-22,11
Дейтон	Огайо	137 644	166 179	262 332 (1960)	-17,17
Ніагарський водоспад	Нью-Йорк	48 671	55 593	102 394 (1960)	-12,45
Сент-Луїс	Міссурі	301 578	348 189	856 796 (1950)	-13,39
Декатур	Іллінойс	70 522	81 860	94 081 (1980)	-13,85
Кантон	Огайо	70 872	80 806	116 912 (1950)	-12,29
Баффало	Нью-Йорк	278 349	292 648	580 132 (1950)	-4,89
Толедо	Огайо	270 871	313 619	383 818 (1970)	-13,63
Лейквуд	Огайо	50 942	56 646	70 509 (1930)	-10,07
Пітсбург	Пенсильванія	302 971	334 563	676 806 (1950)	-9,44
Понтіак	Мічиган	61 606	66 337	85 279 (1970)	-7,13
Спрінгфілд	Огайо	58 662	65 358	82 723 (1960)	-10,25
Акрон	Огайо	190 469	217 074	290 351 (1960)	-12,26
Хаммонд	Індіана	77 879	83 048	111 698 (1960)	-6,22
Цинциннаті	Огайо	309 317	331 285	503 998 (1950)	-6,63
Парма	Огайо	81 146	85 655	100 216 (1970)	-5,26
Лорейн	Огайо	64 028	68 652	78 185 (1970)	-6,74
Чикаго	Іллінойс	2 746 388	2 896 016	3 620 962 (1950)	-5,17
Саут-Бенд	Індіана	103 453	107 789	132 445 (1960)	-4,02

Джерело: побудовано на основі [12].

а зарплати були нижчими. Самовпевненість, породжена економічним бумом, який пережила промисловість США після Другої світової війни, також часто вважають причиною повсюдної невдачі в оновленні промислового обладнання та інфраструктури, що також сприяло зниженню конкурентоспроможності американської продукції. Деякі економісти вказують на обмінні курси валют і сильний долар США, які на початку 1980-х років зробили американські продукти відносно дорожчими на світовому ринку. Інші економісти називають розширення світового ринку, економічну глобалізацію та усунення торговельних бар'єрів важливими факторами, що сприяють погіршенню стану регіону. У цьому ключі часто критикують Північноамериканську угоду про вільну торгівлю (НАФТА).

Якою б не була причина, результатом промислового занепаду в Іржавому поясі були закриття фабрик, млинів і шахт, руйнівне безробіття, звуження бази оподаткування та зростання бідності. Робітники масово покидали регіон у пошуках економічних можливостей деінде. Клівленд (населення якого скоротилося з приблизно 876 тис. у 1960 р. до приблизно 505 тис. у 1990 р.) глузливо називали «помилкою на озері». Жителів Мічигану, які заповнили Техас у 1970-х роках у надії знайти роботу, зневажали як людей із «чорними мітками» (за чорними номерними знаками штату на їхніх автомобілях).

Населення регіону також стрімко скорочувалося. Те, що колись було центром для іммігрантів з решти країни та з-за кордону, призвело до масового відтоку людей із цього регіону, оскільки знайти роботу було досить важко. Було ліквідовано тисячі високооплачуваних робочих місць, що змусило людей переїжджати в пошуках роботи та кращих умов життя до інших регіонів країни або за її межі.

Проблеми, пов'язані з появою Іржавого поясу, зберігаються навіть сьогодні, особливо навколо східних штатів Великих озер; колись бурхливий розвиток багатьох виробничих мегаполісів різко сповільнився.

У середині 1990-х років у кількох столичних районах Іржавого поясу спостерігалось призупинення негативного зростання, про що свідчить стабілізація безробіття, заробітної плати та населення. Але протягом першого десятиліття XXI ст. негативна тенденція все ще зберігалася: Детройт (штат Мічиган) утратив 25,7% свого населення, Гері (штат Індіана) – 22%, Янгстаун (штат Огайо – 18,9%, Флінт (штат Мічиган) – 18,7% і Клівленд (штат Огайо) – 14,5%.

У передвиборчій кампанії під час президентських виборів 1984 р. перед металургами на заводі LTV у Клівленді виступив В. Мондейл. У своєму виступі він засудив позицію Рейгана стосовно торгівлі та скасування квот на імпорту сталі, що свого часу призвело до кризи в галузі, і сказав: «Політика Рейгана перетворює наш промисловий Середній Захід на іржаву чашу» [7].

Назва «Іржавий пояс» з'явилася як рефлексія з приводу назви «Сонячний пояс». Останню в 1969 р для позначення американського регіону запропонував К. Філліпс у своїй книзі «Нова республіканська більшість» [13], маючи на увазі більш щасливий набір мінливих демографічних та економічних політик.

У регіоні «Іржавий пояс» досі переважно представлені білі виборці старшого віку, які не мають вищої освіти та традиційно схильються до Республіканської партії. Однак багато штатів Іржавого поясу історично голосували за демократів. Унаслідок несподіваного повороту подій на виборах 2016 р. Д. Трамп зміг зробити червоними штати Мічиган, Огайо, Пенсильванія та Вісконсин – штати, які тривалий час голосували за демократів, а Б. Обама переміг тут у 2012 р.

На виборах 2020 р. Дж. Байден зміг повернути прихильність населення в Мічигані, Пенсильванії та Вісконсині. Проте переміщення населення зі штатів Іржавого поясу до штатів Сонячного поясу продовжується, а це може призвести

до того, що штати Іржавого поясу стануть оплотом республіканців через більш вікових білих виборців, які не мають вищої освіти [14].

Щоб протистояти успіхам республіканців, Демократичній партії доведеться зосередитися на штатах Сонячного поясу, оскільки тут проживають багато «білих комерців» і урбанізованих виборців.

Пандемія COVID-19 сильно вдарила по регіону «Іржавий пояс». Працівники інтелектуальних професій по всій країні мали змогу працювати вдома, однак це було неможливо для більшості «синіх комерців» – працівників професій, для яких не потрібна вища освіта. В одному дослідженні повідомлялося про 13 американських міст, які були особливо вразливі до подвійної кризи – пандемії та погіршення психічного здоров'я. Дев'ять із цих 13 міст перебували в Іржавому поясі [15].

Крім того, неможливість провадження підприємницької діяльності під час пандемії призвела до закриття багатьох заводів в Іржавому поясі, що погіршило і без того жахливу ситуацію. Багато галузей промисловості, які сильно постраждали під час пандемії, наприклад деревообробка, представлені великими підприємствами в штатах Іржавого поясу.

У Вісконсині втрата робочих місць з березня по липень 2020 р. через закриття робочих місць на виробництві на тлі пандемії знищила всі досягнення, які виробничий сектор здобув тут з 2011 р.

Як зазначалося в Politico, регіон був спустошений втратою робочих місць на тлі зупинки економіки, спричиненої пандемією. Тут спостерігалось значне перевищення середнього по країні показника тих, хто звернувся за допомогою з безробіття із середини березня 2020 р. (у Пенсільванії лише за кілька місяців пандемії він досяг 29,6%) [16].

Висновки. Результати дослідження розвитку регіону «Іржавий пояс» указують на те, що навіть успішні раніше території можуть стати відверто депресивними. Для України досвід у такій площині є актуальним з огляду на післявоєнну відбудову, особливо територій Донбасу (будь-якої частини, Західний Донбас теж підходить під означення «депресивний»). Незважаючи на надзвичайно складну історію, штати Приозер'я, Пенсільванія та Нью-Йорк досі зберігають величезний інноваційний потенціал. Тут зосереджено багато університетів і науково-дослідних лабораторій, тому не може йтися про витік мізків звідси на Південь і Захід. Близькість до Нової Англії грає на руку містам Іржавого поясу, адже всі інновації, згідно з теорією дифузії нововведень, починають розповсюджуватися від Нової Англії в Приозер'ї по всій території США. Іржавий пояс досі залишається провідним районом концентрації штаб-квартир найбільших промислових компаній США. Відносно нещодавно тут з'явилися нові типи нетрадиційного виробництва з інтенсивними дослідженнями та розробками, включно з біотехнологіями, полімерною промисловістю, інфо-та нанотехнологіями. Інформаційні технології розглядають як можливість для відродження Іржавого поясу. Серед нещодавніх успішних прикладів – Detroit Aircraft Corporation, яка спеціалізується на інтеграції безпілотних літальних систем, тестуванні та послугах аерофотозйомки. Адитивне виробництво (або 3D-друк) створює ще один перспективний напрям для відродження виробництва. Такі компанії, як Maker Gear з Бічвуда (штат Огайо) або ExOne Company з Норт-Гантінгдона (штат Пенсільванія), розробляють і виробляють промислові та споживчі товари, використовуючи системи тривимірного зображення.

Отже, знову звертаючись до реалій нашої держави, можемо констатувати, що для ефективної післявоєнної відбудови потрібно не відновлювати стару спеціалізацію регіонів, а залучати інновації, сприяти розвитку технопарків,

технологічних проектів формату державно-приватного партнерства, що згодом має ознаменуватися відновленням.

Список використаних джерел

1. Зварич І. Т., Зварич О. І. Трансформація світової економічної системи та її вплив на моделювання розвитку депресивних (гірських) регіонів. *Наукові перспективи*. 2022. № 9(27). С. 222-231.
2. Моргачов І. В. Використання інформаційних систем і технологій як напрямку державної підтримки умовно-депресивних регіонів. *Бізнес Інформ*. 2017. № 12. С. 403-407.
3. Федорчак О. Державна політика залучення інвестицій у депресивні регіони України. *Ефективність державного управління*: зб. наук. пр. 2018. № 2(55). Ч. 1. С. 91-106.
4. Вахович І. М., Купира М. І. Типологія депресивних регіонів в системі соціально-економічної небезпеки. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*: зб. наук. пр. 2015. Вип. 1. С. 35-38.
5. Сахно Т. А. Обґрунтування необхідності державного регулювання в подоланні депресивності регіонів. *Теорія і практика сучасної економіки*: матеріали XIX Міжнар. наук. конф. (м. Черкаси, 19 жовт. 2018 р.). Черкаси: ЧДТУ, 2018. С. 123-126.
6. Rust Belt: Definition, Why It's Called That, List of States. *Investopedia*: Website. 2022. URL: <https://www.investopedia.com/terms/r/rustbowl.asp>
7. Trubek A. Why The Term «Rust Belt» Matters. *Belt Magazine*: Website. 15.04.2016. URL: <https://beltmag.com/why-rust-belt-matters>
8. How The U. S. Automobile Industry Has Changed. *Investopedia*: Website. 2021. URL: <https://www.investopedia.com/articles/pf/12/auto-industry.asp>
9. Rust Bowl: What It Means, History, Rust Belt. *Investopedia*: Website. 2022. URL: <https://www.investopedia.com/terms/r/rustbowl.asp#citation-2>
10. Collins M. The Abandonment of Small Cities in the Rust Belt. *Industry Week*: Website. 10.10.2019. URL: <https://www.industryweek.com/talent/article/22028380/the-abandonment-of-small-cities-in-the-rust-belt>
11. Hoerr J. P. *And the Wolf Finally Came: The Decline of the American Steel Industry*. University of Pittsburgh Press, 1988. 736 p. DOI: <https://doi.org/10.2307/j.ct7zw9tb>
12. *City Population*: Website. 2023. URL: <https://www.citypopulation.de>
13. Phillips K. *The emerging Republican majority*. New Rochelle, NY: Arlington House, 1969.
14. Brownstein R. Democrats' Future Is Moving Beyond the Rust Belt. *The Atlantic*: Website. 09.01.2020. URL: <https://www.theatlantic.com/politics/archive/2020/01/rust-belt-trump-democrats-sun-belt/604678>
15. Alas H. The U. S. Cities Most Susceptible to COVID-19, Poor Mental Health. *U. S. News*: Website. 09.10.2020. URL: <https://www.usnews.com/news/cities/articles/2020-10-09/the-us-cities-most-vulnerable-to-covid-19-and-poor-mental-health>
16. Cadelago Ch., Cassella M., Mccaskill N. D. (14.05.2020). 'They are angry': Pandemic and economic collapse slam Trump across Rust Belt. *Politico*: Website. URL: <https://www.politico.com/news/2020/05/14/coronavirus-economic-collapse-rust-belt-trump-259657>

References

1. Zvarych, I. T., & Zvarych, O. I. (2022). Transformatsiya svitovoyi ekonomichnoyi systemy ta yiyi vplyv na modelyuvannya rozvytku depresyvnykh (hirs'kykh) rehioniv [Transformation of the world economic system and its impact on development modeling depressed (mountain) regions]. *Naukovi perspektivy – Scientific perspectives*, 9(27), 222-231. [in Ukrainian].
2. Morhachov, I. V. (2017). Vykorystannya informatsiynykh system i tekhnolohiy yak napryamu derzhavnoyi pidtrymky umovno-depresyvnykh rehioniv [Using information systems as directions of the state support for the conditionally depressive regions]. *Biznes Inform – Business Inform*, 12, 403-407. [in Ukrainian].
3. Fedorchak, O. (2018). Derzhavna polityka zaluchennya investytsiy u depresyvni rehiony Ukrayiny [Public policy of attracting investment in depressive regions of Ukraine]. In *Efektivnist' derzhavnogo upravlinnya [Efficiency of public administration]*: Vol. 2(55) (pp. 91-106). [in Ukrainian].
4. Vakhovych, I. M., & Kupyra, M. I. (2015). Typolohiya depresyvnykh rehioniv v systemi sotsial'no-ekonomichnoyi nebezpeky [Typology of depressed regions in the system of socio-economic insecurity]. In *Sotsial'no-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrayiny [Socio-economic problems of the modern period of Ukraine]*: Vol. 1 (pp. 35-38). [in Ukrainian].
5. Sakhno, T. A. (2018). Obgruntuvannya neobkhdnosti derzhavnogo rehulyuvannya v podolanni depresyvnosti rehioniv [Justification of the need for state regulation to overcome depressed regions]. In *Teoriya i praktyka suchasnoyi ekonomiky [Theory and practice of modern economics]*: Proceedings of the 19th International of science conf. (Cherkasy, October 19, 2018) (pp. 123-126). Cherkasy: ChSTU. [in Ukrainian].
6. Rust Belt: Definition, Why It's Called That, List of States (2022). *Investopedia*: Website. Retrieved from <https://www.investopedia.com/terms/r/rustbowl.asp>
7. Trubek, A. (2016, Apr 15). Why The Term «Rust Belt» Matters. *Belt Magazine*: Website. Retrieved from <https://beltmag.com/why-rust-belt-matters>

8. How The U. S. Automobile Industry Has Changed (2021). *Investopedia*: Website. Retrieved from <https://www.investopedia.com/articles/pf/12/auto-industry.asp>
9. Rust Bowl: What It Means, History, Rust Belt (2022). *Investopedia*: Website. Retrieved from <https://www.investopedia.com/terms/r/rustbowl.asp#citation-2>
10. Collins, M. (2019, Oct 10). The Abandonment of Small Cities in the Rust Belt. *Industry Week*: Website. Retrieved from <https://www.industryweek.com/talent/article/22028380/the-abandonment-of-small-cities-in-the-rust-belt>
11. Hoerr, J. P (1988). *And the Wolf Finally Came: The Decline of the American Steel Industry*. University of Pittsburgh Press. DOI: <https://doi.org/10.2307/j.ctt7zw9tb>
12. *City Population*: Website (2023). Retrieved from <https://www.citypopulation.de>
13. Phillips, K. (1969). *The emerging Republican majority*. New Rochelle, NY: Arlington House.
14. Brownstein, R. (2020, Jan 09). Democrats' Future Is Moving Beyond the Rust Belt. *The Atlantic*: Website. Retrieved from <https://www.theatlantic.com/politics/archive/2020/01/rust-belt-trump-democrats-sun-belt/604678>
15. Alas, H. (2020, Oct 09). The U. S. Cities Most Susceptible to COVID-19, Poor Mental Health. *U. S. News*: Website. Retrieved from <https://www.usnews.com/news/cities/articles/2020-10-09/the-us-cities-most-vulnerable-to-covid-19-and-poor-mental-health>
16. Cadelago, Ch., Cassella, M., & Mccaskill, N. D. (2020, May 14). 'They are angry': Pandemic and economic collapse slam Trump across Rust Belt. *Politico*: Website. Retrieved from <https://www.politico.com/news/2020/05/14/coronavirus-economic-collapse-rust-belt-trump-259657>

Dubel M. V. Problems of supporting the development of depressed territories on the example of the Rust Belt region.

The article studies the features of the unsuccessful policy of territory development on the example of the canonical depressed region from the practice of the United States of America - the Rust Belt. The study cites the genesis of the term Rust Belt, emphasizing the derogatory connotations used to describe regions of the country that used to be manufacturing centers and are now suffering from deindustrialization. The difference between the terms Rust Bowl and Rust Belt is emphasized. The Rust Belt more often refers to specific formerly prosperous manufacturing centers in cities in the Midwest and Northeast, such as Detroit and Toledo, Ohio, Pittsburgh, and Buffalo, New York. The Rust Bowl in turn characterizes the once prosperous agricultural regions of Oklahoma, Kansas and parts of Texas that have suffered years of drought and are literally filled with dust. The article highlights the chronology of decline - from the 30s to the 70s of the previous century. It all started in the 1930s in Pennsylvania and New Jersey as a result of the Great Depression. In the 1950s, the decline spread north into Upstate New York. In the 1960s, the spread of the Rust Belt moved westward, capturing the ferrous metallurgy of Pittsburgh, Pennsylvania, western Ohio, and northern Indiana; Akron, the "tire capital" and Cincinnati, a machine-tool maker. The 1970s marked the beginning of the decline in the American automobile industry. The reason for this was the oil crisis of 1973. The Rust Belt extended from Detroit northwest along the Warren-Pontiac-Flint-Saginaw line and south to Lyme. The statistics of the decline of the population of the Rust Belt are given - a comparison of the peak indicators in 2000 and 2020. It should be noted that, despite the gradual slowdown of negative trends in the 21st century, the COVID-19 pandemic contributed to another wave of decline in the region. Despite all of the above, the states of the Lake District, Pennsylvania and New York still retain a huge innovation potential characterized by the concentration of a significant number of universities and research laboratories.

Keywords: *depressed region, Rust Belt, territorial development management, territorial development policy, regional economy.*

Дубель Михайло Володимирович – доктор філософії з міжнародних економічних відносин, старший викладач кафедри політології та державного управління Донецького національного університету імені Василя Стуса (e-mail: m.dubel@donnu.edu.ua, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2229-0419>). Dubel Mykhaylo Volodymyrovych – Ph.D. in International Economic Relations, Senior Lecturer of the Department of political science and public administration of the Vasyl Stus Donetsk National University.

Надійшло 01.04.2024 р.